

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egészévre	12 „
Vidékre Negyedévre . . .	5 „
Egészévre	20 „

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Befujja az utat a hó, — céltalanul fut a fakó.

Mostanában divatos és alkalmi dolog — népdalokat énekelni.

Különben is régi szokás nálunk, ünnepi és nagyon is köznapi hangulatok közt egyaránt, utcán, tüntetésen, koresmában, kávéházban rágyujtani egy-egy kuruc nótára, még inkább a Himnusra, a Szózatra és a Kossuth nótára.

De soha oly sűrűn, mohón és dühösen nem hangzottak ezek a nemzeti énekek, mint mostanában. Ezek ma argumentumok ad hominem. Ha a szövetkezett ellenzék kifogy a beszédből és az érvekből, elkezd a Kossuthnótát énekelni. Az ifjuság meg éppen szereti, mihelyt egy hordó sör csapra ütődik, a Himnuszt. — Felállni! Felállni!

Mikor az ember kurta koresmában vagy füstös kávéházban ezt hallja, biztosra veheti, hogy a felbuzdult hazafiság a Himnuszt profánálja.

Most azonban esik a hó országszerte. Szürke az ég, a havazás mindenfelé megereedt. És a nagy országos zenében senki se tudja, hogy meddig országot és honnan árok?

Nagyon alkalmoszerű tehát a helyzet jellemzésére, ha — már csak változatosság okából is — azt fujjuk, hogy:

Befujta az utat a hó, céltalanul megy a fakó . . .

* * *

Az aradi Színház (bocsánat, teljes címen: Aradi Nemzeti Színház!) mostani igazgatója Zilahi Gyula esztendőre Debrecenbe vonul be s itt nem fogja a fáradságot és áldozatot kimélni, hogy a közönség igényeit kielégíthesse.

Zilahi Gyula most különös dolgot eslekedett Aradon. A budapesti Király-színház heteken át készült egy nagy látványos magyar daljáték, Petőfi esodaszép, népies regéjéből csinált János vitéz bemutatására. Elő is adták és óriási sikert aratott. Zilahi, hogy az aradiaknak kedveskedjék, nagy hűhóval hirdette, hogy óriási áldozatok árán a Király színházzal csaknem egyidejűleg ő is bemutatja a János vitéz-t.

Es be is mutatta. Csakhogy nem a Király-színház látványos daljátékát adta elő... hanem a János vitéz című gyermekdarabot,

melyet Gaál Mózes a fővárosi, Feld-féle gyermekszínház számára írt.

Ugy-e mulatságos — gyermektörténet? Ehhez mindenben hasonlít a politikai ellenzék hűhója, mely azt kiabálja, hogy államesiny történt, oda az alkotmány, Tisza eladta Magyarországot Bécsnek . . . Pedig az ellenzék valójában csak a mandátumokat félti s szeretné biztosítani.

* * *

Van Göthének egy híres költeménye, a bűvész inas. A mester távollétében az inas szabadon ereszté a szellemeket s mikor aztán az elemek árja rászakad, a hullámok elnyeléssel fenyegetik, nem képes a szellemeket megfékezni s azok nem engedelmeskednek neki.

Ilyen gyatra, meggondolatlan bűvészinas az ellenzék is. Odavette a jelszót a tömeg közé, az utcára: általános szavazati jog, titkos szavazás.

Azt remélte ettől a bűvös jelszótól, hogy a szervezett szocializmus százezri, a negyedik rend ugynevezett hazátlan bitangjai majd az ellenzékhez csatlakoznak, melynek tábora ily módon félelmesen megnövekszik.

A tüzes esóva gyújtott is; de legelőször az ellenzék kisedet konyhócskáját égette hamuvá. A negyedik rend százazrei szívesen hallgatták a jelszót, melyet ők már régen hangoztatnak. De azért nem álltak kötélnék.

Az ellenzék tehát nem növekedett meg a szocialistákkal. Ellenben a tüzes esóva már ott van a szalmakazlak, a buzaasztagok körül és a gyarló bűvészinasok rémülve látják, hogy nem tudnak a nekiszabadult szellemeknek parancsolni.

Egy hét multán.

Egynémely értékes és nagy figyelemre méltó tanulságot vonhatunk le a híres pénteki ülés után lefolyt első hét eseményeiből.

Mindenekelőtt a legszembeötlőbbet: a közvélemény magatartását. Hazug jóslatnak bizonyult mindaz, a mit a vak szenvedély első pillanatában hirdetett az obstrukciós tábor s vele az őt támogató sajtó. A közvélemény rettenetes felzudulását jóslták, a mely orkán módjára elsöpri a kormányt és mind-

azokat, a kik a pénteki ülésen vele tartottak. Statiszta-szerepet szántak a közvéleménynek s azt hitték, az ő vég-szavukra pontosan felvonul a népség és katonaság. Hát igaz, volt felvonulás, de nem mellettük, hanem ellenük.

A közvélemény ez első megnyilatkozása közvetlen és sokkal hűvebben fejezi ki a nemzet igazi hangulatát, mint az ezután következő ellenzéki felvonulás, a melynek rendezésén immár egy hete fáradozik a szövetkezett ellenzék. Maga beismeri faskóját, a mikor, látván a közhangulotot, országos vita-rendezést kénytelen csinálni, szónokokat kijelölni s kiküldeni, egyetemi polgárokkal és szociálistákkal tárgyalni, sajtóbizottságot alakítani, hogy mestersegesen felrázza azokat, a kik semmiképpen sem tudtak eddig dühbe gurulni.

Bármi jön ezután, az első héten már elvesztették a csatát, mert kiderült, hogy az ország, a melyről folyton azt hirdették, hogy mögöttük áll, alig törődik velük.

Nem az ő erkölcsi erejük növelésére szolgálnak a szabadelpártpártból történt kilépések és Andrássy és Széll nyílt levelei sem. A kilépők mind kegyetlenül ostorozzák az obstrukciót, rámutatnak országrontó, alkotmányfelforgató hatásaira s megtagadnak minden közösséget a szövetkezett ellenzékkel, dacára annak, hogy csábos szírenhangokban ugyancsak nincs hiány, a melyekkel meg ne kísérlenek őket magukhoz édesgetni.

Mi vált be tehát eddig az ellenzéki viharjóslatokból? A főváros kövei mozdatlanok, barrikádok sem emelkednek, az ország nyugodtan várja a harc végét, még pedig nem az obstrukció győzelmét óhajtva.

Bevált egy dolog, a mire bizton számítottunk: az, hogy koholmányokkal, hazugságokkal és nyelvöltögetéssel próbálják kudarcukat leplezni s a kiskorukat és gyöngé értelműeket felizgatni.

Vannak notórius, nagy és szemenszedett hazugságok, furfanggal kiesztelt irányzatos koholmányok, a melyekben látszólag rendszer van. Igaz, hogy ezek is úgy járnak, mint a sánta kutya. Ha-

A t. gazdaközönség o figyelmébe! o

Bächer Rudolf kir. szabadalmazott ekegyára.
Melichár Ferenc kir. szabad. vetőgépgyára
ajánlja: Sack-rendszerű acélekéit elpusztíthatatlan acélfejekkel, továbbá világhírű páros soru „UNICUM DRILL” sorvetőgépeit, járgányos szeeskavágóit, répvágóit és egyéb takarmány gépeit. — Debreceni képviselő és gyári-raktár

Ráhrer Sándornál
o Piac-utca 26. Nagytrafik udvar.

mar utolérik és lebunkózzák őket. De legalább éltek egy napig s hatottak egy napig. Azt híresztelték, hogy az ellenzéki koalíció létrejött a választásokra; Kossuth Ferenc s néppárt klubjában vérrel pecsételte meg a szövetséget s a függetlenségi párt a néppártnak, ez meg amannak leltárilag adja át választóit. Nem kell a híresztelés forrását kutatni.

Egy másik fufang: az ellenzék vezérő-bizottsága cáfol: nem igaz, hogy az ellenzék és a kormány közt tárgyalások folynának. s hozzáteszi: „mint a sajtó írja.” Ez a sajtó az ellenzéki sajtó. Mert az írta ezt a hazugságot s a vezérő-bizottság a maga sajtóját cáfolja így. Persze érteni kell a célt. Ez a cáfolat azért íródott, hogy hozzá lehessen tenni azt a kemény kijelentést, hogy az ellenzék egyáltalában nem fog semmi körülmény közt és sohasem tárgyalni Tiszával és Perczel-lel. Mintha bizony ezeknek eszük ágában lenne keresni az alkalmat, hogy a szervezett ellenzékkel tárgyaljanak.

Az sem az utolsó módja a fufangnak, a mikor a kilépettekét. Széllt és Andrásyt beleértve, szó nélkül magok mellé sorakoztatják.

Vonjuk le az első hét tanulságait: negatív irányban azt, hogy az ország nem állt az obstruktorok pártjára; pozitív irányban, hogy az obstrukció táborra csak egy téren ért el bámulatos rekordot: a hazudozások terén.

Politikai hírek.

Temesvár a kormány mellett.

Temesvárról sügönyzik lapunknak: a város közönsége, mai közgyűlésén bizalmat szavazott a kormánynak és a szabadelvű pártnak elismerését fejezi ki. Az ellenzék eljárását pedig elítéli.

Hangulat a szabadelvű pártban.

A szabadelvű pártban ma nagy lelkesedést keltett Pest megye, Bihar megye és Temesvár város közgyűlési határozata. Este a Park-clubban a tagok nagy számban jelentek meg és a kormány ott levő tagjait ovációban részesítették. Teljes bizalommal néznek a további küzdelem elé. Az ország minden részéről érkeznek a pártvezetőséghez és a miniszterelnökhöz halom számra üdvözlések és táviratok, melyek beszámolnak arról, hogy az ország hangulata a kormány álláspontjára nézve nagyon kedvező.

Miniszterek utazása. Hieronymi Károly kereskedelmi és Tallián Béla földművelési miniszter tegnap, Tisza István gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma reggel Bécsbe érkeztek.

A közös miniszter értekezlet ma délután 3 órakor lesz Bécsben, a külügyminiszteriumban.

Üdvözlések a szabadelvű pártnak.

Podmaniczky Frigyes báróhoz, az országgyűlési szabadelvű párt elnökéhez, újabb üdvözlő távirat érkezett és pedig: Nagybecskerek, Zsolna, Sárospatak, Besztercebányáról

Nyiregyházáról táviratozzák lapunknak: Mandel Pál dr. országgyűlési képviselő vasárnap választói előtt beszédet tartott, a melyben jogi alapon fejtegette azt a felelősséget, a mely a képviselőházban történt házszabálysértésért a ház elnökét, a kormányel-

nököt, és a szabadelvű pártot egyetemlegesen terheli. A politikai felelősség, a kormánytól egyenesen megköveteli, hogy veszedelem idején törvény ellenére is tegye meg azt, a mit a közérdek, a nemzet és az ország megmentésére tennie kell. Tévedés azt hinni, hogy csak a többségben lehetnek hazaárulók s a kik idegen érdekeknek szolgálnak a parlamentben. Törvénytelenül alkalmazott hatalom ellen a többségi obstrukció sem használna, annál kevésbé a kisebbségi. Kijelenti végül, hogy a többség álláspontja mellett rendületlenül ki fog tartani.

A szabadelvű párt közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Impozáns módon folyt le tegnap délután az Arany Bika fogadó disztermében, a debreceni szabadelvű párt közgyűlése. A terem zsufolásig megtöltötték a szabadelvű párt hívei, kik között ott láttuk városunk legelőkelőbb embereit. Köztük: Domahidy Elemér főispán. Rásó Gyula alispán, Simonffy Imre ny. polgármester, Rásó István főispáni titkár, Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Géressy Kálmán főigazgató, Dr. Balkányi Ede ker. orvos. Szávay Gyula kamarai titkár és még sokan.

Dr. Szilágyi Imre a szabadelvű párt alnöke határtalan lelkesedés között pontban 5 órakor nyitotta meg a közgyűlést, a következő beszédet kapesán.

Szilágyi Imre megnyitója!

A debreceni szabadelvű párt elnökének akadályoztatása miatt nekem van szerencsém a szép számmal egybegyűlt mélyen tisztelt elvtársakat üdvözölni és van szerencsém a közgyűlést megnyitni. Mindnyájunk élénk emlékezetében van azon rég mult idő mikor édes hazánk láthatárán sötét fellegek tornyosultak. Midőn az ellenzék a technikai obstrukcióval, az államkormányzat gépezetét megállította és a törvényen kívüli állapot előidézte, mely állapot mint tudjuk, hazánknak sok, különösen gazdasági tekintetben roppant károkat okozott, mely állapot alkalmas volt arra, hogy a parlament tekintélyét a külföld előtt is aláássa. Szeretve és féltve őrzött alkotmányunkat, csak a parlament által, tudjuk gyakorolni, még pedig oly parlament által, mely a világi eseményeknek és kulturának előhaladásával lépést tarva komolyan, fokozott munkával haladjon előre, mert a mi veszély parlamentünket veszélyezteteti, az veszélyezteteti a mi alkotmányunkat. Tisza István gróf (viharos éljenzés és taps) és a kormány, továbbá a szabadelvű párt (éljenzés) a köznapokban ezt a veszélyt elhárította édes hazánkról, midőn a technikai obstrukciót, olyan ügyekben, melyeknek kellő időben való elintézésének elmaradása alkalmas lenne arra, hogy az államgépezet fennakadjon, elhárította. Minden igaz hazafi gr. Tisza István, a kormány és a szabadelvű pártnak ezt az eljárását csak helyeselni tudja. Mivel azonban az ellenzék adáz hárát a vidékre is kiterjeszti, nekünk, kik a kormánnyal egyetértünk, s együtt érzünk, fel kell emelni szavunkat, meg kell mozdulnunk és kifejezést kell adnunk a kormánnyal, a miniszterelnökkel szemben törhetetlen ragaszkodásunknak helyeslésünknek. (Eljenzés.) Debrecen szabadelvű pártjának intéző bizottsága ezért határozta el ennek a közgyűlésnek az összehívását, ez a közgyűlés egyetlen tárgya, melyet ezennel van szerencsém megnyitni, átadván a szót Jászy Viktor elvtársnak.

Dr. Jászy Viktor így kezdi beszédét: Az idő zivatarán át meglátjuk az előjáró vezér alakját és követni fogjuk (Eljenzés) őt, aki az obstrukció hétfejú sárkányával ugrott szembe, mint a mesebeli hős, maga harcolta meg egyedül. Mindnyájunk érzelmét fejezem ki, midőn itt jelenlevő mindnyájunk által szeretett képviselőnknek Dobiecski Sándornak szeretetünk és bizalmunknak adunk

kifejezést hogy oly törhetetlenül kitartott a vezér mellett és egyszersmind bizalmunk és hitünknek, hogy ki fog tartani mindaddig, míg ezt a harcot végig nem harcolták, mely harc legdrágább javaiért folyik a nemzetnek. Némelyek azt tartják, hogy az ellenzék védi ezeket a javakat, védi a kormánnyal szemben (nem igaz!) Ez nagy tévedés. A kormány harca az alkotmányosság, a parlamenti élet tisztasága, biztosítottasága mellett folyik és ezért ki kell tartani ebben a harcban (Eljenzés.) Sajnos, hogy olyanok is szegődtek az obstrukció mellé kik eddig azt kárhoztatták (Ugy van!)

Botor eljárás volna, ezt a kérdést itt, tisztelt polgártársaim előtt fejtegetni. A részletek nagy tömkelegéből csak a lényeges pontokat akarom kiemelni. Esmemenetem mindössze egy mondatba foglalván össze: A legfontosabb nemzeti érdekek védelmére legfontosabb szerv a parlament. A parlament ellensége és megrontója az obstrukció, ezt tehát le kell törni, és mert másképp nem lehet letörni: helyes a kormány eljárása. (Eljenzés taps.) Csak így használhatja fel a kormány a kezébe adott hatalmat az ország javára. Nemzeti fenmaradásunk létérdekünk követeli, hogy a parlament kellő hatékonysággal működjék az országban. (Ugyan van!) A parlamentben a szabadelvű párt van többségben, ennek az akarata a nemzet legnagyobb részének az akarata, kell tehát, hogy a beadott szavazatok számából állapíttassék meg a többség.

De kifejtette a miniszterelnök azt is, hogy ő az érdemleges törvényjavaslatok tárgyalásának korlátozását nem akarja, mert éppen ebben jut kifejezésre mindkét oldalról az erő. Ez az obstrukció a házszabályok hézagainak ravasz kihasználásával él eltűri, hogy a parlament tönkretételének munkájában megakasztassék és erkölcsi alapja aláássassék. Ezt megakadályozni rendes uton már nem lehetett. Nem lehetett megvárni, míg az ellenzék belefárad a küzdelembe, mert az ország nem tudta volna egy újabb obstrukcióval járó erkölcsi és anyagi károknak magát kitenni. A parlament előtt javaslatok tömege áll, melyek az ország erejének javítására, erősítésére szolgálnak. Vajjon az alkotmány súlyosabb megsértése-e az, hogy a házszabályokat házszabályi pontossággal nem tartják be, hogy az ország létérdekét szolgáló javaslatokat törvényerőre emeljék, mint az, hogy a törvényes rend félretételével exlexbe soradják az országot! Mert nem a formákért van a nemzet, hanem a formák a nemzetért. (Ugy van!) Az ellenzéknek az a felfogása botor, hogy csak a betű sérthetetlen, a szellem nem. Azt kiáltják, hogy megsértették a betűt egyszer pedig ők éveken át sértették a szellemet. (Ugy van!) Azt mondják, a házszabálysértést nem lehet reparálni. Nem áll. A jog tanulmányozása azt tanítja, hogy ha jog szálat megkötik, akadályozzák a nemzet haladásában, letépi magáról és csinál új jogot! (Eljenzés.) Be lehet forrasztani ezt a sebet a házszabályokon. Mert akár marad Tisza, akár nem, a revízióknak meg kell történnie, de még akkor is övé a dicsőség az érdem, a kezdeményezésért.

Akarjuk az obstrukció megtörését, de akarjuk azt is, hogy a kinek az obstrukció megtörésében oly halhatatlan érdemei vannak, maradjon meg miniszterelnöknek. Ez pedig úgy lehet, ha szabad homlokkal, férfias méltósággal azt mondjuk neki: melletted vagyunk, veled harcolunk, veled bukunk, ha kell, de meg nem tántorodunk. (Eljenzés, taps.)

Dr. Jászy ezután a közgyűlés zugó helyeslése és tapsai között betérjeszti a következő határozati javaslatot:

Debrecen szabadelvű pártjának nagygyűlése attól a meggyőződéstől áthatva, hogy a parlament tekintélyét aláásó és legdrágább nemzeti javainkat veszélyeztető obstrukció leküzdése és azzal együtt a parlament méltóságát és hasznos munkásságát biztosító házszabályok alakítása elsőrangú és halasztást nem tűrő nemzeti érdek: hazafias lelkesedéssel, szíve mélyéből üdvözlő erre irányuló munkájában az országgyűlést,

a szabadelvű pártot a kormányt és annak fejét.

Belátja a párt a maga részéről is, hogy formai szabálysértésre elkerülhetlen szükség volt a végből hogy a képviselőház igazi akarata érvényesüljön és hogy elismeréssel és helyesléssel fogadja a kormány azon elhatározását, hogy a formák áthágásáért felmentés minden jogok forrásánál, a hazával szabadon rendelkező nemzetnél kezes.

A debreceni szabadelvűpárti polgárok elismerve a kényszerhelyzetet és a megvédendő nemzeti érdekek nagy fontosságát, a maguk szavával nemcsak készségesen hozzájárulnak a felmentés megadásához, de még azonfelül hálájukat és rendíthetetlen bizalmukat is kifejezik a kormánynak önfeláldozó tetterős hazafiságáért. (Eljenzés.)

Utána Simonffy Imre beszélt, aki mindenben helyesli Jászy beszédét. Az obstrukció alásta hitelünket és tekintélyünket a 3-as szövetségben. De benne van a 48-as pártiak józanabbjainak, gróf Andrássy, Széll nyilatkozataiban, hogy e mellett a házszabályok mellett nem lehet kormányozni, de nyilatkozzanak a megyék mind a 24 törvényhatósági joggal felruházott város, azoknak lesz nyomatéka! Nem veszem figyelembe az utcai, körmeneti nyilatkozatokat, mint a nemzet szabad akaratának megnyilatkozását. A sokszor csöcselékekkel járó menetek véleménye nem mérvadó. Ajánlja az indítvány elfogadását. (Elfogadjuk, éljen!)

Majd Dr. Szántó Sámuel szólal fel mert kötelessége minden embernek, hogy a küzdelem színterére kilépjen és elmondja maga szabad meggyőződését. Belátja, hogy azért fajult el ennyire a helyzet, mert nagyon soká hallgattunk. Ha kellő időben tört volna ki a tiltakozó szó, nem jutott volna ennyi erőre az obstrukció. Nem kis dolog ez, nem kibékülési jelenetekkel kell elsimítani. Felvették a kérdést, mért kellett most előhozni ezt a kérdést, mikor senki sem bolygatta. A miniszterelnök éles látása észrevette, hogy ez az állapot az ország fejlődését gátolja. Más palladiuma, mint az alkotmány nincs a nemzetnek. A parlament az a kohó, melyben a nemzet, a maga védő és támadó fegyvereit kovácsolja, politikai szellemi gazdasági előhaladására. Egyre akar még rámutatni, hogy az ellenzék, mely oly finyás formák tekintetében, feliratot intéz a királyhoz és így a nemzet önmagát választja el a dinasztától, pedig a nemzet és király egy. De vannak fontos gazdasági kérdések, Európa minden állama vámsorompókkal veszi magát körül és kizár bennünket mint nyerstermelő országot. Gróf Tiszát képesnek tartja, hogy létérdekeinket így a hatalmas Németországgal szemben is megvédje. Hozzá járul a javaslatához.

Szilágyi Imre elnök erre felteszi a kérdést a javaslat elfogadására nézve, melyet a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadott.

A közgyűlésen megjelentek ezután köztiszteltben álló és szeretett képviselőjüket Dobiecky Sándort akarták hallani, aki engedett a közóhajnak és a közgyűlés nagy figyelme közepette a következő szép beszédet tartotta.

Tisztelt Uraim!

Eme nagy és lélekemelő pillanat behatása alatt engedek barátaim felszólításának és szót kérek!

Szót kérek — bár tegnapelőtt megtagadtam, hogy én is beszéljek. Megtagadtam, mert azt tartom, hogy én polgártársim bizalmából vagyok a III. kerület-képviselője, — de ennek a bizalomnak hangoztatását felszólalással mintegy kiereszokolni nem szabad.

De igenis most mikor az országgyűlési szabadelvű párt magatartásával szemben a bizalom ilyen szépen nyilvánult meg, szükségét érzem annak, hogy a magam és pártunk nevében kifejezzem hálás köszönetemet azért, hogy megerősítettek minket abban az elhatározásunkban, hogy a megkezdett uton haladva, az esetleg feltornyosodó vihar közepette is szilárdon álljunk s makacsan küzdjünk mindaddig — míg a magunk elé tűzött szent célt — a parlamenti rend helyreállítását megvalósítjuk.

Tisztelt Elvtársak! Nem önbizalmunk megnöveléséről van szó, mert mi teljes bizalommal indultunk az ádáz küzdelembe. Bizunk ügyünk igazságában; bizunk önmagunkban — férfias kitartásunkban; — bizunk és bizunk hatalmas vezérünknek hazafisága, tudása és akaraterejében; de legfőképpen bizunk és bizunk a magyar nemzetnek józan ítélkezésében mely ítélkezés elé mi emelt fővel — tiszta lelkiismerettel léphetünk.

De a küzdelemnek még csak kezdetén vagyunk. Szívós kitartás, meglehet, hogy ember feletti erőre leend szükségünk, hogy ne csak kivívjuk, de a siker állandóságát is biztosítsuk. S eme nagy munkához a képviselőnek az erőt polgártársainak a bizalma adja meg. — Ezért köszönöm szívem teljes melegevel Önöknek bizalmuk nyilvánítását!

Tisztelt Uraim!

A jelen országgyűlést megnyitó királyi kézirat valódi örömet keltett minden igaz magyar kebelben. — Örömmel és lelkesülten hallottuk, hogy koronás királyunk közös munkára szólít — a magyar nemzeti állam kiépítésére, buzditó szavakat intézve a magyar társadalom összeségéhez.

Mondhatom, hogy nemes büszkeségtől lángolt keblem, mikor arra gondoltam, hogy a jó sors és polgártársaimnak kitüntető bizalma következtében, olyan áldásos korszakban leendek a munkás és szorgalmas dolgozó magyar parlamentnek a tagja!

Fájdalom, a politikai esélyek kiszámíthatatlansága éppen az ellenkezőre vezetett és bekövetkezett, hogy 10-15 embernek makacssága — támogatva a sötétben bujkáló és hát mögött fondorkodó galád biztatásától — teljesen megakasztotta a parlamenti munkásságot.

Nem szólok én az első obstrukción, jobban mondva az ellenzéknek a nemzeti vívmányokért folytatott, magas színvonalon vívott harcáról, de igenis föltétlenül elítélem azt a harcot, a melyet az előbb említettem 10-15 egyén, az Ausztriából beesempészett technikai obstrukció fegyvereivel folytatott.

Ennek a harcnak első diadala a parlamentáris elvén ejtett nagy sebe volt, vagyis a Széll kormány megbukása.

E kormány ugyanis 8 hónapig tartó passzív ellentállása után lemondott.

Megteremtették tehát ama veszedelmes és a magyar alkotmány alapelveivel ellentétben álló visszás helyzetet, hogy az a miniszterium, amely — miként azt maga Kosuth és mások is többször hangoztatták — a magyar törvényeknek nemcsak bötijje, de szellemében vezette az ügyeket, a parlamentben óriás egységes többségre támaszkodott s a korona teljes bizalmát is birta, kénytelen volt lemondani, mintegy szentesítvén ezzel a törpe kisebbségnek abszolutizmusát.

Eddig azonban a kisebbség magatartása nagyjában a parlamenti illem korlátain nem csapott át, de a mi ezután következett, az az elfajult szenvedélyek vad orgiájának mondható. Pedig Héderváry leszavazásával megmutatta pártunk, hogy az igazi magyar nemzeti érzés nem kizárólagos tulajdona az orgiákat rendező néhány egyéneknek.

S fájdalom, ez nem volt elég, házszabályaink hiányait felhasználván, e törpe kisebbségnek csakhamar sikerült alkotmányunknak további biztosítékait is felforgatni s lesbe kergetvén az országot.

S ezt tartom én az obstrukció, megbocsáthatatlan bűnének, mert megmutatta hazánk nagy számu ellenségeinek, hogy miként lehet a parlamentáris külső formáinak látszólagos megtartása mellett is, a nemzetből alkotott s királyunktól szentesített törvényeket mellőzni.

Hiszen ellenfeleinknek most már nem kell egyebet tenni, mint 10-15 lelketlen egyén szövetségét megszerezniök, hogy a törvényen kívül levő állapottal igazolják bűnös és hazánk ellen intézendő minden mérnyleteket.

A házszabályoknak ezt a hiányosságát a mely ellenfeleinknek mindég módot nyújthat arra, hogy az alkotmányjogi garanciákat

ilyen könnyűszerűleg kijátszassák — meghagynunk nem lehet és nem szabad, ha csak nem akarjuk nemzetünknek életbevágó érdekeit könnyelmű, galád emberért játékszerévé tenni!

S a házszabályok módosításának szükségét, maguk az ellenzék vezérlő egyénei is elismerték, s mikor pártunknak vezére, a miniszterelnök, a házszabály módosítását ama kikötéssel indítványozta a pártnak, hogy a szóllásszabadságnak teljes biztosításával, irtsuk ki az osztrák technikai obstrukciót, a szabadelvű párt, mint egy ember teljes egészében fogadta el javaslatát.

Mindezek dacára már a módosítások megbeszélése és tervezésére kiküldendő 21-es bizottság megválasztásával szemben újra föl-emelte az obstrukció hydrafejét, pedig eljárásunkban senki sem találhatja legkisebb nyomát az alkotmány jogi sérelemnek, és még kevésbé mondhatja, hogy a javaslat nemzetünk ellen irányult.

S felütötte újra fejét akkor, mikor leginkább van szükségünk arra, hogy kormányunk egy erős parlamentre támaszkodjék.

Mert tisztelt uraim az obstrukció nemcsak az előbb vázolt és a tisztelt előttem szólottaktól bővebben kifejtett botrányok szőlője, hanem anyagilag is a tönk szélére sodorja államunkat.

Nem akarok hosszasan visszaélni türelmükkel, de itt Debrecenben ez irányban is meglévő a helyes érzék és tudás, utalnom kell tehát arra, hogy minő óriási anyagi károkat szenvednénk, ha nem áll egy erős parlament kormányunk mögött. Hogy az Olaszországgal megkötendő szerződés ilyen nagy előnyöket biztosított számunkra, melynek hatása a bor árainak emelkedésében itt nálunk is már megnyilvánult, azt kizárólag kormányunk tudása és erélyes eljárásának köszönjük. De most egy fokkal hatalmasabb és erőszakos birodalommal, a nagy Németországgal kell, hogy megegyezünk, ezzel szemben kell, hogy megvédje kormányunk gazdasági érdekeinket.

Érdekeink nagyságának jellemzéseül rá kell mutatnom egy tételre, s ez az állatfoglalom tétele.

1898-ban kivittünk élt 41.7 millió korona értékben (133, 315 darabot.) 5 év múlva 1903-ban már háromszor annyit, azaz 105.5 millió koronáért 279,901 darabot.

Ilyen óriási az emelkedés. De míg eddig egy ökörért 25 márká vámot vettek, most átlag 160 márkás, tehát hatszor akkora szabja meg a vámot a német vámtarifa. S ilyen arányu a vám, sertés és juhra egyaránt.

Természetes, hogy ez gyökerében fojtaná meg állatkereskedelmünket s ez ellen a végtelenségig kell küzdenünk. De itt a tárma, az erőszak nem ér semmit. Ez alku tárgya. Az engedményért árt kell fizetnünk, ez pedig a német iparcikkekre kiszabott vámtételek leszállítása. Ez viszont Ausztria iparát sújtja. Ebben a küzdelemben tehát az a kormány győz, a mely erősebb, de a kormány erőssége a háta mögött álló parlament tekintélyétől függ. Ime tehát politikai vagy étikai szempontból kötelességünk parlamentünk tekintélyét megóvni, sőt növelni, hanem gazdasági érdekeink is parancsoló szükségként állítják azt elénk.

Parlamentünk tekintélyét a mi azonos nemzeti ellenálló erejének fokozásával, tehát mulhatatlanul helyre kell állítanunk. Házszabályaink e cél érdekében módosítandók.

Ki ennek ellentáll, nem teljesíti hazafiúi kötelességét, hanem vagy önző célokot követ, vagy hamis jelszavaktól félrevezetve nemzeti családi érdekeivel ellentétes politikát folytat. Ez utóbbiakat, — ha a józan szóra nem hallgatnak — a helyes ut megismerésére kényszerítenünk kell, — az önző egyének garázdálkodásától pedig egyszer s mindenkorra meg kell szabadítanunk szegény hazánkat. Azok, kik nem bírnak érvényesülni a komoly elvek harcában s csak a parlament tekintélyével és méltóságával meg nem egyeztethető magaviseletükkel teszik magukat feltűnőkké megfélemezendők s ezek-

kel a szabályzatnak sújtó rendelkezéseit is éreztetnünk kell.

Szegények vagyunk, még nagyon sok a teendőnk, az időpazarlás luxusát sem engedhetjük meg magunknak, ezt tehát szabályoznunk kell. Mindezekkel szemben fájdalom a terrorizmus, mely vesztét érzi, mint mindenütt, akár nálunk is uralma alá hajtotta az ellenzék higgadtabb elemeit. Kénytelenek voltunk tehát mi is Európa többi parlamentjének példáját követvén, a lényegnek a formát feláldozni, — s mint-hogy az örökös lázt, mely megemészteti a szervezetet, — tovább türemünk nem lehetett: másfél esztendei kérések után végre cselekedtünk.

Cselekedtünk azért, amint azt forró hazaszeretetünk parancsolta!

De hogy a féluton meg ne álljunk, erre szükséges bizalmunk megnyilatkozása, és most annak birtokában ujult erővel indulunk a harcba, melybe paladiumunk a jog és igazság, és most már polgártársaink helyeslő bizalma is. Fogadják érte ismételt hálás köszönetemet!

Dobiecky Sándor beszéde után az elnök a közgyűlést bezárta,

A karzaton megjelent néhány főiskolai hallgató Jászay Viktor beszédét próbálta megzavarni, de Vég Gyula főkapitány közbelépése folytán a rendzavarókat eltávolították a teremből. Mikor a gyűléstől a szabadelvű polgárok távozásban voltak, a Bika kapujában mintegy 25—30 főiskolai hallgató tüntetni kezdett és a Kossuth-nótát énekelte. A főkapitány távozásra szólította fel az ifjat, de azok ellenszegültek, mire a kivezényelt rendőrök szétverték a csoportot.

A politikai helyzet.

Budapest, nov. 28.

Az ellenzék legnagyobb ütőkártyáját adta ki tegnap, a mikor hatalmas tömeget mozdított meg a maga ügyének érdekében. A helyzetre való hatása azonban ennek a fölvonulásnak sem volt: Tisza István gróf kormányelnök halad a maga útján tovább, a mint ezt szombaton a belvárosi kör lakomáján kifejezte. Hogy pedig a tegnapi tüntetés politikai hatásával beszámoltunk, kóstátálnunk kell egy örvendetes tényt és ez az, hogy ez volt az első nagyobb tüntetés, a melynél rendőri beavatkozásra szükség nem volt. És ez is a kormányelnök érdeme, a ki szombaton este a szabadelpártban nyílt színen azt mondotta Rudnay Béla főkapitánynak:

— Uram! Én a rendőrség handa-bandázását nem szeretem. A vidéken is a rendőrség és a hatóságok kötelessége, hogy higgadságukat megőrizve, minden ok nélkül való handa-bandázástól tartózkodjanak.

És ennek volt is fogantatója. E sorok írója mint szemtanu konstatálhatja, hogy soha a fővárosi rendőrség olyan tapintatosan nem járt el, mint tegnap. Nem is volt rendzavarás, nem hullott megint polgárvér és rágalomnak bizonyult az a híresztelés, hogy a kormány hatalommal szétvereti ezt a tüntetést.

* * *

A míg pedig mi idehaza mellette és ellene beszélünk a dolognak Tisza István gróf szakminisztereivel Bécsben a tárgyalásokat folytatja a német kereskedelmi szerződésen. Filléreken alkuszik a tarifa tételeiben, hogy ezzel százezreket mentsen meg. Minden jel arra mutat, hogy ez a nagy munka tető alá kerül végre, aztán majd a törvényhozás szankeiója következik, hogy érvényessé váljanak a megállapodások. — Törvényhozás? Igen, egyik faktora, a képviselőház mikor ül majd ismét össze? A viszonyok alakulásától függ, de sürgeti összehívását az a körülmény is, hogy ez év végével, tehát harminenegy kurta téli nap mulva lejár a költségvetés és ha nincs indemnitás, ismét exlexbe jutunk. Tehát az

összehívást az indemnitás teszi mindenkéltől szükségessé. Ez a Ház összehívása talán december derekán meg is történik. A kormány előterjeszti a felhatalmazási törvényjavaslatot és kérni fogja elfogadását, mert ismét exlexet teremteni nem akar. Elég volt belőle, az ország most is sínyli következményét. A hazafiság követelménye, hogy az ellenzék, a mely a bizalmi kérdésként kezeli az indemnitást, ha nem fogadja is el, legalább ne akassza meg.

De még egy ok van arra, hogy ne akassza meg. A kormány is, az ellenzék is azt hajtogatja, hogy ítéljen felettük a nemzet. Ez csak általános választással lehetséges. Am adják meg tehát az indemnitást, hogy törvényes állapotban történhessenek a választások, ha a választások tényleg oly sürgősek és szükségesek.

Egyház és iskola.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszántúli egyházkerület őszi közgyűlése ma kezdődik. Mintegy 300 tárgy várja elintézését e közgyűléstől, mely a főiskola dísztermében reggel 9 órakor kezdődik. A közgyűlést Kiss Aron püspök imája vezeti be. — Azután Sass Béla egyházkerületi jegyző olvassa fel a püspök megnyitó beszédét, mire megkezdik a gazdag tárgysorozat pontjainak tárgyalását. A közgyűlés előre láthatólag több napon át fog tartani.

Esperesek értekezlete. Az esperesi kar tegnap délután Kiss Aron püspök lakásán előértekezletet tartott, melyen a püspök elnökölt. Az esperesi előértekezleten amai egyházkerületi közgyűlés egyik-másik tárgya került megvitatás alá.

Elmaradt közgyűlési tagok. A ma délelőtt kezdődő egyházkerületi közgyűléstől való távolmaradásukat bejelentették és igazolták: Szeremley Sámuel Hódmezővásárhely, gróf Dégenfeld Sándor, Lengyel Imre és Szunyogh Szaboles egyházmegyei gondnokok, Thaly Kálmán egyházkerületi tanácsbíró és Görömbey Péter esperes.

Államsegélyezett felekezeti iskolák. A hódmezővásárhelyi és a kisújszállási ev. ref. főgimnáziumok tudvalevőleg államsegélyt kaptak. A segély felhasználásáról felterjesztett számadásokat a kultuszminiszter elfogadta.

Pályázat lelkeszi állásokra. Két Szatmár megyei községben, Angyalos és Olesva-apáti református egyházainál a lelkeszi állás megüresedett. Kiss Aron püspök mindkét állás betöltésére kiírta a pályázatot.

Napi hírek.

— **Kihallgatás a királynál.** a király ma délelőtt 10 órakor a budai királyi várban általános kihallgatást adott, amelyen megjelentek: Oberschall Adolf kuriai másodelnök, valóságos belső titkos tanácsos, Radnai Farkas püspök, Appel Mihály vezérőrnagy, Barkóczy Sándor báró és Pálffy János gróf főhadnagy kamarások, Bezeredy István főispán, Eckensberger György ezredes dandárparancsnok, Jungwirth Lajos, Kónschegg Lambert, Mayr Viktor és Fertain Vengyel ezredesek, Palkovics Gyula főtörzsorvos, Németh Lajos nyugalmazott kuriai bíró, Mascimovics Milán országgyűlési képviselő, Bergkessel Alajos és Krupec Vilmos őrnagyok, Radnai Rudolf dr. osztálytanácsos, Térey Gábor dr. a nemzeti képtár igazgatója, Domokos Sándor földbirtokos, Kardoss Nándor királyi tanácsos, Molnár István jószágigazgató és Rottler Ferenc takarékpénztárigazgató.

— **Hírek a budapesti egyetemről.** Az üllői uti klinika épületében tegnap délelőtt az orvostanhallgatók rendeztek egész váratlanul egy kis tüntetést. Klug Nándor tanár előadása után szövetetani gyakorlati

óra lett volna; de a mikor a professzor belépett a terembe az ifjak rákezdték a Kossuth nótára és hangosan énekeltek, úgy, hogy a tanár felfüggesztette a gyakorlati órát és rögtön sietett jelentést tenni az esetről Demkó György rektornak. Az ifjuság nyugodtan, esendben távozott az egyetemről s valószínűleg csupán azért csapott egy kis zajt, mert a míg a központi egyetemen szünetelnek az előadások, addig az orvoskari fakultáson megtartanak az előadásokat.

*

A központi egyetemen mély esőnd van. Az összes kapuk zárva lévén, az egyetemre csak a hivatalos személyeket bocsátották be. Ezenkívül néhány szigorlót, aki ma vizsgázott a jogi karon. Az egyetemi tanács tagjait dr. Demkó György rektor ma délutánra rendkívüli ülésre hívta össze, hogy az egyetemi előadások ügyében határozzanak. Az egyetemi ifjuságnak elsődendő érdeke, hogy az egyetem minél előbb megnyíljon s az előadásokat és vizsgákat zavartalanul folytathassák.

— **Agarászat a Pallagon.** A vasárnapi pallagi agarászon ott volt a főispán édes atyjával és több Szatmár meg Hajdu megyei urral. Az agarászatban 18 lovas vett részt 16 agárral. Elfogtak 6 nyulat, köztük egy sántát. Délben 2 órakor Jablonczay Kálmán pallagi agarászok tiszteletére ebédet adott, melyen pohárköszöntőt mondtak: Pallay zilahi közjegyző a főispánra, Jeney Miklós és Jablonczay Kálmán Nadányi Imrere és Pecskey Andrásra, Szávay Gyula a főispán atyjára, Tolnay Kornél a főispánra ki viszont a társaságot éltette. Részt vett az agarászon a Szatmár megyei agarász egyesület 2 tagja is, kik azt ajánlották, hogy a szatmár és debreceni agarász társaság egyesüljön. Ez irányban a tárgyalások már nagyban folynak.

— **Ülés a városházán.** A városi jog és pénzügyi bizottság Vecsey Imre főjegyző elnökölete alatt tegnap délután a városházán ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a város 1905 évi házi pénztár fölölését kétötöd részben az Első Debreceni Takarékpénztárnál, háromötöd részben pedig a többi helyi pénzintézetnél helyezik el. Letárgyalták még az ülésen a jövő évi költségelirányzatot is.

— **Restitúció in integrum.** A déli korszón sétál egy derék civis. A hogy jár-kel, a szemét gyakran ott felejtí egyik-másik szép asszonyon, szembe találkozik egy képviselő barátjával. Nem tehetünk róla, kormánypárti volt a képviselő . . .

A magyarunk megszólítja:

— No cimbora, mi lesz, hogy lesz?

A vállat rázta a képviselő. És nagyokat néz jobbra-balra. Nyilván ő is azt kérdezte az imént magától.

A jóképű civis mondja erre:

— Elmondok egy dolgot neked. Volt itt Debrecenben egy derék, befolyásos hatalmas ember. — Kovács István volt a neve. Nagy dologra adta magát és keresztül is vitte szerencsésen, buzgó dologgal, erős kézzel. Megesínálta, hogy a marhavásárt tegyék ki a város végire a régi helyéről, amely a promenádé tőszomszédjában volt.

Nem himéd barátom, hogy az ilyen dolog Debrecennek jelent annyit, mint a házszabály az országnak. A képviselőház belső dolga az. Nagyou vérmes volt, hát eret vágott magán.

Jól van na. De én Kovács Istvánról beszélek és a debreceni sétaterről. — Az emberek boldogok voltak, ünnepték a derék polgárt, bankettek rendeztek neki, fáklásmenetet, sőt szobrot is akartak neki állítani.

Nem tetszett Kovács Istvánnak a nagy ünneplés. Dolgos, egyszerű ember volt ő, nem fáklásmenetre és szoborra éhes. Elmenekült egy pár esztendőre a pusztájára.

Mit gondolsz, mi történt, a míg oda volt. — Elmaradt a szobor. Hanem a marhavásárt visszavitték a sétatér tőszomszédjába . . .

A képviselő meghallgatta a történetet és kéri:

— S aztán mi köze az egész történetnek ahhoz, hogy mi legyen és hogyan?

— Sok köze van. Kemények legyetek most és kitartók. Egyetek meg a banketteket és ne menjetek a pusztára. — Mert különben meglesz a restitúció in integrum. — Visszavisszák a marhavásárt!...

— **Kedvezményes utazás Budapestre.** Közöltük, hogy a Budapesti rendezett nemzetközi világitási kiállításra felutazó szakmabeli (világitási vállalatoknál, szereléssel stb. foglalkozók) iparosok és ipari alkalmazottak kedvezményesen utazhatnak föl és vissza. Az igazolványokat, melyek érvénye dec. 31-ig tart, a keresk. és ipar-marán a hivatalos órák alatt kaphatják meg a jogosultak.

— **A kenyér miatt.** A vámospécsi utépítésnél dolgozott Hunyadi József kit azonban összeférhetetlen természete miatt elbocsátották. Ez annyira elkésztette, hogy pisztolyt vett magához és azzal ment a munkások közé. Itt aztán eszeveszetten lövöldözött a munkásokra és azok egyikét, Déry Jánost meg is sebesítette. A dühöngő munkást a többiek ártalmatlanná tették és átadták a debreceni rendőrségnek.

— **Meggyuladt kis leány.** A kályha mellett játszott Veres József Csillag utcai lakos 9 éves, Irma nevű kis leánya. A kályhából egy szikra kipattant és meggyuladt kis leány lángoló ruhával, sikoltva futott ki az udvarra, hol a lakók eloltották az égő ruhadarabokat, de már akkor a kis Irma testén olyan súlyos égési sebek voltak, hogy be kellett szállítani a kórházba, hol élet-halál közt lebeg.

— **Eljegyzés.** Ungár Henrik, a nagyláti uradalom számtartója eljegyezte Fischbein Ilonkát, Fischbein Albert debreceni kereskedő leányát.

— **Békéltetés.** Az ipartestület békéltető bizottsága tegnap este Vetésy Béla rendőr fogalmazó elnöklésével ülést tartott.

— **Elhunyt polgári biztos.** Juhász Imre nyugalmazott polgári biztos hosszú és súlyos betegsége után 84 éves korában tegnap meghalt.

— **Protestáns estély.** Említettük lapunk tegnapi számában, hogy a Hittanszaki Onképző Társulat vasárnap tartotta XII. Protestáns Estélyét a város és a vidék igazán elkélő és szép közönsége jelenlétében, úgy, hogy a főiskola diszterme zsufolásig megtelt érdeklődőkkel, köztük igen sokan voltak a ma összeülő egyházközség tagjai közül is. A theológus ifjúság ismét fényes tanubizonyosságát adta annak, hogy oly programot tud összeállítani, mely előkelő színvonalával méltán vonza városunk intelligenciáját ez esetekre. Az estélyt a főiskolai énekkaraak szépen előadott éneke nyitotta meg, mely után Balogh Ferenc theol. tanár tartotta meg mindvégig lebilincselő érdekességű előadását a képek tiszteletéről. Utána a Magyar Irodalmi Onképzőkör kiküldöttje! Lukács Tihámér joghatalmú szavaltta igen szépen Váradi Antal „Dudás” c. költeményét. Az akadémiai zenekör adta elő G. E. Händel Quartettjét, mely után Benkeó Viktor theológus tartott felolvasást protestáns Nagyszövegek-ről. Feszült várakozás és érdeklődés közben lépett most a pódiumra a vidék egyik ünnepelt szépsége és szavalója, Benkeó Piroška urleány Hajdunánásról s Oláh Gábornak „Domján és Piroška” c. verstördékét szavaltta el minden várakozáson fölüli routinnal, művészi talentummal. Utána Papp Mariska urleány gyönyörködte szép hegedűjátékával a közönséget Alföldy Béla tanító zongorakisérlete mellett. Még Vargha Antal theológus szavalt hatással s azután a közönség énekével ért véget a minden tekintetben sikerült estély.

— **A tüdőbetegek gyógyítása szérummal.** Alig mulik el hét, hogy a külföldi tudományos sajtó ne közölné ama kiváló eseményeket, melyeket a tüdőbetegek szérummal való gyógyításával ott elérnek. Az angol tüdővész-szanatóriumokban már

nem gyógyuló betegeknek szérumkezelés alatt nagymértékben mutatkozó gyógyulást ért el dr. Frey orvos. Mint most értesülünk a szérummal a magyar fővárosban is kezelnek betegeket, amennyiben dr. Müller Vilmos, aki a szériumgyógyászatnak forrásánál, Párisban tanulmányozta, Lövdöde-ért alatti intézetében a tüdőbetegek szérum-oltását és annak kedvező eredményeit a hazánkban oly vehemesen pusztító tüdővész ellen állítja hareba. A gyógyító orvostudomány új korszaka, a mely a szérumokkal való gyógyítás jegyében született és amely eddig a veszettség, a difteria, a pestis és ujabban a tifusz elleni szérumokat adott a gyógyító orvos kezébe, legfontosabb fordulójához jutott, amidőn a tüdőbetegség ellen száll sikra a szériumgyógyászat.

— **Négy pár csizma a siketnémáknak.** Harangi Mihály helybeli csizmadia mestertől egy évvel ezelőtt a csizmadia árucarnokban valaki megvett négy pár gyermekcsizmát. Az árát, 20 koronát kifizette a csizmákat azonban otthagya. Harangi egy álló esztendeig várt a vevőjére, hogy majd visszajön jogos tulajdonáért, de nem jött. A napokban aztán elvitte a csizmákat az első kerületi kapitányságra s azt mondta, ha már jogos tulajdonosának nem adhatja, odaadja a siketnémáknak. A siketnémák megkapták s már viselik is, mert bizony nagy szükség volt rá. Harangi uramnak irányukban való jóindulatát a siketnémák intézetének igazgatósága köszöni meg.

— **Tolvajfogás kocsin.** A Turul cipőgyár pénztára előtt kifüggesztett csizmát Rác Gábor 16 éves sulanc elopta. A rendőr észrevette a csizmatolvajt és üzőbe vette Rácot, ki futásban keresett menedéket. Az ügyes rendőr azonban feltalálta magát és kocsiába ült. Kocsin persze hamar elérte Rácot, kit a bűnügyi osztályhoz vitt fel.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. ház. Allandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kiskakában.

— **Ezerjő bor** 18-20 kr. és szőlővessző eladó Szemere tanítónál Rákóczy u. 31.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Kedd, november 29-én Hajduk hadnagya. Operett.

Szerda, november 30-án Enyingi Török Bálint. Dráma.

Csütörtök, december 1-én A löcsei fehér aszszony. Énekes történeti színmű.

Péntek, december 2-án Kis pajtás. Vigjáték. Szombat, december 3-án Kis alamuszi.

Operett. Vasárnap december 4-én d. u. Boccaccio.

Operett. Este először Diákélet. Színmű.

* **Enyingi Török Bálint.** (A vasárnapi bemutató előadás.) A Csokonai kör pályadíjjal tüntette ki Szathmáry Zoltán drámáját, mely Debrecen legszebb, de egyuttal legzivatárosabb korát tárgyalja. A darab Zápolya János uralkodása idején játszódik, amikor a katolikus Debrecen egy csapásra reformátussá lesz. Ennek pedig a pápa az oka, aki egyházi átokkal sújtotta Zápolyát és annak minden hívét. A darab hőse Enyingi Török Bálint pedig a legtörhetlenebb híve Zápolyának. Debrecen földes ura és a hadak főkapitánya. Ő csinál mindent és érette történik minden. A dráma, egy darab történelem a maga keresetlen, egyszerű igazságában. A szerző színpadra viszi a reformáció kezdetét, annak okát és megmagyarázza szépen, közvetlenül azt, amit még eddig oly kevesen tudtak, hogy egy askéta pap tul-

buzgóságának, meg Enyingi Török Bálint erőlyének köszönheti a debreceni nép református vallását. Ezen milyen körül folyik le aztán Török Bálint bűnös szerelme Kardosné iránt, akinek végül bukását köszönheti. A darab zajos külső sikert aratott, és a szerzőt nagy ovációban részesítette a közönség különösen a második felvonás után, mely legjobban sikerült. Szükség volna az első felvonás hosszu és némely helyen unalmas dialógjainak meghuzatására. Az utolsó felvonás végjelentetének hatását nagyon lerontja Török Bálint vezérekkyszerű és könnyen a mai politikai helyzetre vonatkoztatható bucsu monológja, az a látnoki fejtés, hogy Magyarország csak nemzeti királyság alatt boldogulhat.

A szereplők nagy ambícióval készültek a bemutatóra és igazán mindent megtettek, hogy a helyi szerző darabját sikerre segítsek. Palágyi, Török Bálintja és Jeszenszkyne Kardosnéja minden tekintetben kifogástalan volt. Csontos Gyula és Halász Alfréd nagyon szépen beváltak. Törökne szerepében Menszáros Margit, csupa lelki jóság és poezis volt. Sebestyén, Csiky, Szilágyi, Faragó Odön, Krémer Jenő és Magosházy János derekasan megállták helyüket, a bemutatás félig telt ház előtt folyt le.

(b)

TÁVIRATOK.

Perczel Dezső választói között.

Szegzárd. nov. 28. Perczel Dezsőt, a képviselőház elnökét, választói Bonyhádon e hó 29-én nagy ünnepiességgel készülnek fogadni, hogy kifejezzék iránta törhetetlen ragaszkodásukat. A szegzárdi szabadelvű párt vezetői szintén résztvesznek Perczel ünnepeltetésében.

Schwarzer Ottó — főrend.

Budapest. nov. 28. A király babarci Schwarzer Ottót, a híres elmegyógyászt örökös főrendiházi taggá nevezte ki.

A szepesi birtokvásárlás.

Kézmárkról jelentik: A szepes-bélai birtokvásárlási ügy megoldást nyert olyképen, hogy a Hohenlohe herceg megbízottja tegnapelőtt a birtokvásárlás aláíratát visszavonta. Így remélhetőleg Szepes-bélán megszűnnek a torzskalkodások és visszatér a békés hangulat.

Az akadémia pályázata.

Budapest. nov. 28. A Magyar Tudományos Akadémia ma döntött két pályázat ügyében. A Pécely-díjat Herczegh Ferencnek a Pogányok című regényeért, a Korár díjat pedig Kiss Ernő nagyváradi írónak Zách család című drámájáért ítélte oda.

Japán-orosz háború.

Pétervár. november 28. Az orosz távirati ügynökség jelentése: A tegnapelőtt a hulli eset eldöntésére létesülő bizottság dolgában kötött orosz-angol egyezség a következőkben hangzik:

1. A vizsgálóbizottság öt tagból fog állani. Két tag magasrangú orosz és angol tengerésztiszt lesz. Azonkívül felkéri a francia kormányt és az Egyesült-Államokat, hogy küldjenek tengerésztisztjeik közül egy-egy magasrangú tagot a bizottságba. Az ötödik bizottsági tagot a négy tag fogja megválasztani. Ha nem tudnának ez iránt megegyezni, akkor az ötödik tagot Ferenc József császár és király nevezi ki. Az egyezkedő felek

mindegyike egyenlő módon nevez ki jogtudo tanácsadókat és egy ügyvivőt, a kinek feladata lesz a bizottsági munkálatokon hivatalosan résztvenni.

2. A bizottságnak vizsgálatot kell vezetnie és az eset körülményeire vonatkozólag jelentést kell készítenie, különösen a felelősség kérdését, továbbá a megrovás fokát illetőleg, mely a két fél vagy egy más ország hozzátartozóit illeti az esetre, ha a vizsgálat felelősséget állapítana meg.

3. A bizottság megállapítja eljárásának részleteit.

4. A bizottság tagjai kötelesek mindenképpen megadni a módot a kérdéses tények lehetőleg pontos megismerésére.

5. A bizottság Párisban ül össze, mihelyt ez az egyezség aláírása után csak lehetséges lesz.

6. A bizottság mindkét félnek kézbesíti a jelentést, melyet a bizottság minden tagja aláír.

7. A bizottság minden intézkedését az öt tag szótöbbséggel fogja megállapítani.

8. A két fél mindegyike kötelezi magát a költségek viselésére.

London, nov. 23. A Reuter-ügynökség jelenti Mukdenből: Az orosz hadsereg körül lévő vidék 30 kilométernyire ki van fosztva. A katonaság a szünet és a gabonát rekvirálja. Mandzsorszag közepének lakossága a keleti vidék és Hainting felé fordult. A falvak gyorsan pusztulnak a föld színéről. Orosz spekulánsok szalmatelepeket létesítenek. Panaszkodnak a hadseregi szállítók zsarolásai miatt.

Angol hajó tilalom.

London, nov. 29. Lansdowne lord nyílt levelében figyelmezteti az angol hajótulajdonosokat, hogy ne adják bérbé hajóikat az orosz hajóhadnak szénrel való ellátására és figyelmeztet arra, hogy ama cégtulajdonosok, kik illyesmit tennének, pénz esetleg szabadságvesztés büntetéssel, valamint hajóik elvesztésével lesznek büntethetők. A nyílt levél hivatkozik Gladstone hasonló nyilatkozatára, a melyet a német-francia háború idején tett és hangsúlyozza, hogy a semlegesek, bár a maguk felelősségére kecskedhetnek hadi esempészettel, de emellett

az angol törvényeket nem szabad hogy figyelmen kívül hagyják. A liverpoli kereskedelmi kamara ama kérésére illetőleg. Lansdowne levélben azt válaszolta hogy e kérdésben még mindig folynak a tárgyalások. Az angol kormány kezdettől fogva tiltakozott az ellen, hogy a hadsi esempészett fogalmát olyannyira kibővítsék, hogy szenet, gyapotot és gépeket is oda számítsanak. Ehhez az álláspontjához ragaszkodik. Az orosz kormány ezideig nem hajlandó szenet, nyers gyapotot és gépeket hadi esempészettnek tekinteni. A Kalchas ügyében mondott kobozmányi bírósági ítéletéből kitűnik, hogy a gépeket még csak korlátozott mértékben tekintik hadi esempészettnek. Az angol kormány nem köti le magát avval, hogy egy kobozmányi bíróság döntését érvényesnek tekintse, ha ez a döntés nem egyezik meg a nemzetközi jog megállapított elveivel és az ily esetekben a brit alattvalók követelését támogatni fogja.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 28.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs, zab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — Idő: boros.

LEGUJABB.

Bizalom a kormányban.

Nagyvárad, november 28. A bihar-megyei szabadalvúpart ma délután impozáns népgyűlést tartott, melyen nagy lelkesedéssel határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint az ellenzék eljárását elítélik és a miniszterelnöknek, ugyszintén a szabadalvú pártnak elismerésüket fejezik ki.

Szell Kálmán lemondása.

Budapest, november 28. Szell Kálmán lemondó levele ma érkezett meg a képviselőház elnökségéhez. Rövid, néhány sorban

bejelenti, mandátumáról való lemondását és arra kéri az elnököt, hogy ezt a képviselőháznak jelentse be.

A müegyetetem is bezárták.

Budapest, november 28. A müegyetemi ifjuság elhatározta, hogy részt vesz az egyetemi ifjuságnak, a rendőrség minapi eljárása ellen rendezendő holnapi tiltakozó nagy gyűlésén. Ezért arra kérték a müegyetem rektorát, hogy az előadásokat függessze fel. A rektor eleget tett az ifjuság kérésének és holnaputánig a müegyetetem bezáratta.

Városi színház.

Bérlet 51-ik szám (C)

Debrecen, kedd, 1904. évi november hó 29-én

A szökött katoná.

Eredeti népszimű dalokkal és tánccal 3 szakaszban. Irta: Szigligeti Ede. Zenéjét szerzette: Szerdahelyi.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás nőidivatickekben.

Finom gyapju szövetek, selymek, diszek, női felöltők, blousok, szörme boak és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban, mult évi cikkek minden árban.

Kiárusítatnak.

Felhívás.

A Debreceni Kölcsönös-Segélyző-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet alapszabályai értelmében

1905 január hó 1-én nyitja meg a XXII-ik évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és a heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra mag a szegényebbeknek is alkalmat szolgáltatson.

Törzsbetétüként közel 5 millió koronát tesz melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Egyletünknek jelenleg 8200 tagja van, akik 12,000 heteti könyvecskével 75,000 törzsbetétet fizetnek.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontos befizeti.

Egy törzsbetét 40 fillér (20 krajcár) heti befizetésre kötelez.

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásánál mutatkozott haszoneredmény mindenkor a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának noha kölcsöneink után 6 százalékos kamatot számítunk.

A szövetkezet egyezlő jogu tagja az is, ki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát. Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás, vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben is befizethető.

Tagjainak kényelmére 1905 január hó 1-től kamatszámolási kölcsönöket folyósítunk, a tag külön kamatot nem fizet, kölcsöneit kamatlevonás nélkül kapja és az esedékes kamat a heti befizetésekkel számoltatik el. 100 korona kölcsön 6 év alatti kamattal együtt heti 40 fillér fizetéssel törleszhető. — Elsőrendű tekebelezések mellett ugyanezen alapon 12 év alatti visszafizetésre is adnak kölcsönök. 1000 korona heti 2 korona 40 fillér fizetés mellett törleszhető, a végelszámolásnál a tag javára mutatkozó összeg, mely betétenként körülbelül 4—5 korona lehet, részére kifizetetik. — Minden tag a belépéskor minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszer mindenkorra 40 fillér (20 krajcár) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi tartalék- és nyugdíjalap összege már 135,000 koronát tesz. — A XVI-ik vagyis 1899-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1905. évi február hó végén történik. — Vidéki tagoknak díjmentesen adunk postatakarékpénztári befizetési lapokat. — Debrecen, 1904 november hóban.

Fenyéri Zádor Lajos, elnök.

Dr Szántó Sámuel, igazgató.

Uj tagok már most felvétetnek az egylet helyiségében

(Zádor Lajos ur házában Kossuth utca 11-ik szám udvari keresztépülete első emeletén)

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.



M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.



Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	3	3)	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e	11	12	
Csak P.-Ladányig	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56	
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	51	
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	7	56	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	50	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27	
Csak Szatmár	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházi	d. u.	12	19	
m. á. vasutól	reggel	5	35	
vásártérről	reggel	5	44	
m. á. vasutól	reggel	8	09	
vásártérről	reggel	8	16	
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e.	11	07
vásártérről	d. e.	11	16	
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u.	4	25
felé	vásártérről	d. u.	4	38
m. á. vasutól	d. u.	12	11	
vásártérről	d. u.	12	21	
m. á. vasutól	este	6	46	
vásártérről	este	6	53	
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	36	
F.-Abony felé vásártérről	reggel	4	56	
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	06	
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	23	
Derecske—N.-Léta felé	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé	d. u.	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	35

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	9	15
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)			

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6	41	
Budapest—N.-várad felől	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól	reggel	5	10	
Csak Szatmár felől	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről	d. e.	11	37	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	3	55	
Csak M.-Szigetről	este	10	31	
Szatmár felől	este	6	40	
Csak Szatmárról	reggel	8	30	
Kassa—Miskolc felől	d. e.	11	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	7	50	
Csak Nyiregyházi	d. u.	3	48	
Kassa—Miskolc felől	reggel	7	33	
vásártérre	reggel	7	40	
mávasúthoz	d. e.	11	22	
vásártérre	este	11	06	
B.-Sz.-Mihály	mávasúthoz	este	6	12
vásártérre	este	6	51	
H.-Böszörmény	mávasúthoz	este	9	57
felől	vásártérre	d. u.	8	46
mávasúthoz	d. u.	1	52	
vásártérre	d. u.	3	28	
mávasúthoz	d. u.	3	34	
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5	35	
F.-Abony felől mávasúthoz	d. u.	5	45	
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre	reggel	7	44	
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3	13	

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen a célra átalkított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőnket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

előbb **László Albert és Társa**

DEBRECENBEN,

Kossuth-utca 11.

Főpiac utcai üzlethelyiségünk kiadó!

Polgári Takarékszövetkezet
Debrecen.

olcsó kölcsönöket nyújt,

kényelmes visszafizetési feltételek mellett. A kölcsönök kamatai hetenként, a heti befizetésekkel együtt is fizethetők.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudani, hogy 20 év óta a debreceni piacon fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg megnagyobbítottam, valamint egész modern gézerőre berendezett

butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimnek minőség, izlés és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitűnő gyártmányú butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédli és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító

Debrecen.

Asztalos segédek kerestetnek.

Első kézből a gyárban vásárol **Ön olcsón legjobban!**
Első magyar villamcs erőre rendezett hangszergyárban!

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LÁNCID-U. 5. SZ.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges cialitás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30—frttól feljebb **Harmoniumok** világhírű legjobb gyártmány, 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett utányos árban, elismert jó minőség a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

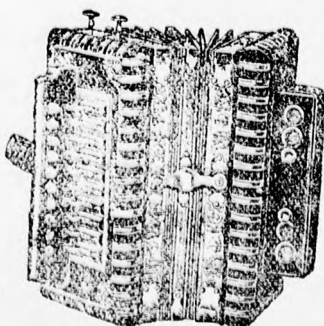
Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 250—3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. **különleges** acél hanghangversenyharmonikák, saját minták.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltenek.

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Arjegyék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmetve küldetik.



Nagy raktár.

✂ Szőnyeg, ✂
 ✂ F ü g g ö n y, ✂
 ✂ Butorszövet, ✂
 ✂ Linoleum, ✂
 ✂ Bőrvászon, ✂
 Ágy és Asztalterítő,
 Flannel takaró,
 ✂ ✂ Pokróc, ✂ ✂
 Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

Kiadó uri lakás

a főtéren

egy utcai erkélyes eme-
leti lakosztály

5 tágas szoba, előszobával, fürdő-
szoba, eselédzsoba, nagy konyha
élés kamra, padlás és pincézéssel

1905 május hó 1-re

esetleg előbbre is

Kiadó

bővebbet az

Ipár és Kereskedelmi Bankban.

Kiadó lakások

modern berendezéssel

egy 6 szobás (fürdőszo-
ba és mellékhelyiségek)
és egy garcon 2 szobás
(elő és fürdőszobával)

1905. Május
1 től

Dégenfeld téren levő új
emeletes épületben.

Fentartva
Halász Nandor
ékszerész
KARÁCSONYI
hirdetéséinek.



Aláírási felhívás

a „Polgári Takarékszövetkezet”

IX. évtársulatába való belépésre.

A „Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben”

1905. évi január hó 1-én, működésének és fennállásának VIII-ik évét tölti be s a már
1904. évi október hó 10-én megalakult IX-ik évtársulat működését megkezdte.

Az elmúlt év eredményei közül kiemeljük, hogy eddig **2000 tag 60 000 tőzsbetéttel**
900 000 korona betét tőkét gyűjtött össze. Szövetkezetünk tagjai eddig

6%-os kamatot kaptak haszonrészül betétjük után és e haszonrész állandósítása kétségtelenül vár-
ható a jövőben is.

Szövetkezetünk működésének eredményét legvilágosabban az 1903-ik év mérlege
igazolja **46 864 korona tiszta jövedelmével**, valamint élénk bizonyítéka a fejlődésnek, hogy
tagjainak hiteligényét eddig **4 millió korona körüli összegű kölcsönnel** elégitette ki.

Felhívjuk Debrecen város és vidéki közönséget a

IX-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre.

A „Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben”

a tagok korlátolt felelőssége mellett alakult, évtársulatának vagyonát a tagok hetenként
fizetendő tőzsbetétei képezik.

Egy tőzsbetét (**10 kr. 20 fillér**, mely hetenként az igazgatóság által megszabott
napokon fizetendő be a szövetkezet pénztárába. A 4 év elteltével az évtársulat
vagyonát a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között tőzsbetéteik arányában fel-
osztatik.

A szövetkezett tagjainak **6%-os kamatláb** mellett hitelt nyújt s a kihitelezett
összegek 4 év tartama a heti befizetések által törleszhetőek, sőt megakarván
könnyíteni az olcsó jelzálogos kölcsönök igénybevételét és visszafizetését, tagjainak
8 év alatt törleszhető jelzálogos kölcsönöket is engedélyez

Kölcsönök nyújtanak a befizetett összegek $\frac{1}{5}$ -öd részéig bárkinek, továbbá
jelzálogos biztosíték, személyi kezesség, értékpapírok, vagy ezüst- és aranyemű kézi-
tálgok ellenében,

Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult IX-ik évtársulat
ujjonnan belépő tagjai már most: 1905. január 1-seje előtt is igényt tarthatnak
betétjeik nagyságához képest megszavazható kölcsönökre. a nélkül, **hogy a f. év**
elmúlt heteinek betétei ebből levonasba hozatnának, vagy a felek muasztasi illetéknel
terhetnének.

A „Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben” a vidéki tagok heti
befizetéseit megkönnyíti az által, hogy a pénz bérmentes beküldését postatakarékpénztár
echkek útján teszi lehetővé.

A IX-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezett
hivatalos helyiségében **(Piac-utca 83 szám, Geréby ház)** teljesíthetők.
Kelt Debrecenben, 1904. évi október hó.

„Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben:

RÁSÓ GYULA,

kir. tanácsos alispán, a szövetkezet elnöke.

WESZPRÉMY ZOLTÁN,

alelnök.

KATZ JAKAB,

alelnök.

Dr. FREUND JENŐ,

igazg. jegyző, jogtanácsos.